

Finland
ISSP 2004 – Citizenship
Questionnaire (Finnish)

Kansalaisvaikuttaminen Suomessa 2004

Arvoisa vastaanottaja!

Suomen perustuslaki takaa kansalaisille monia oikeuksia vaikuttaa heitä itseään koskeviin yhteiskunnallisiin päätöksiin. Tasaveroiset osallistumismahdollisuudet eivät silti takaa, että yhteiskunnan jäsenet osallistuisivat ja vaikuttaisivat päätöksiin yhtä aktiivisesti. Nyt Suomi on mukana yli 30 maassa tehtävässä kyselyssä, jossa selvitetään kattavasti kansalaisten suhtautumista yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Kattavan kuvan saamiseksi tutkimukseen on poimittu Tilastokeskuksen Suomen väestöä koskevasta tietokannasta satunnaisesti 2 500 henkilön otos 15 – 74-vuotiaista suomalaisista. Te olette yksi näistä satunnaisesti valituista henkilöistä.

Suomen osalta tietojen keruusta vastaa Tilastokeskus. Tutkimus toteutetaan yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Ennen aineiston luovuttamista tutkijoille ja kansainväliselle tietoarkistolle, siitä poistetaan kaikki yksittäisen vastaajan tunnistamisen mahdollistavat tiedot. Tulokset julkaistaan tutkimusraporteina ja tilastotaulukkoina.

Pyydämme Teitä täyttämään kyselylomakkeen ja palauttamaan sen Tilastokeskukseen oheisessa kirjekuoressa 30.9.2004 mennessä. Palautuskuoren postimaksu on jo maksettu. Vastauksenne on tärkeä, sillä kyselyyn valittua ei voi korvata toisella henkilöllä.

Lisätietoja tutkimuksesta antaa Tilastokeskuksessa tutkija Markku Nieminen puh. (09) 1734 2519 tai sähköposti: markku.nieminen@tilastokeskus.fi sekä tutkimussihteeri Riina Nyberg puh. (09) 1734 2480.

Yhteistyöstä etukäteen kiittäen!

Tilastokeskus

Jussi Simpura
tilastojohtaja

Lomakkeen täyttöohjeet

Rengastakaa jokaisen kysymyksen kohdalla *omaa näkemystänne parhaiten vastaavan vaihtoehdon numero*. Muutamassa kysymyksessä vastaus kirjoitetaan sille varattuun tilaan.

Esimerkki 1. Tässä rengastetaan jokin annetuista vaihtoehdoista:

Asuttko...

- suuren tai suurehkon kaupungin keskustassa 1
suuren tai suurehkon kaupungin esikaupunkialueella
tai lähiössä..... 2
muussa kaupungissa..... 3
maaseutupaikkakunnan kylässä tai taajamassa 4
maaseudun haja-asutusalueella? 5

Esimerkki 2. Monissa kysymyksissä on useampia osioita (a, b, c jne). Vastatkaa jokaiseen niistä. Valitkaa kussakin kysymyksessä tai kysymyksen osassa *ainoastaan yksi vaihtoehto*.

Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
a) Minunlaisillani ihmisillä ei ole mitään sananvaltaa siihen, mitä hallitus tekee.....	1	2	3	4	5	8
b) En usko hallituksen välittävän, mitä minunlaiseni ihmiset ajattelevat	1	2	3	4	5	8
c) Mielestäni olen melko hyvin perillä tärkeistä ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä Suomessa.....	1	2	3	4	5	8
d) Mielestäni useimmat suomalaiset ovat minua paremmin perillä politiikasta ja hallituksen toiminnasta.....	1	2	3	4	5	8

Palauttakaa lomake oheisessa palautuskuoressa Tilastokeskukseen.

**Aluksi Teitä ja kotitalouttanne ja jos olette avo- tai avioliitossa,
puolisoanne koskevia taustakysymyksiä:**

*Rengastakaa sopivinta vaihtoehtoa vastaava numero
tai kirjoittakaa vastauksenne sille varattuun tilaan.*

1. Sukupuolenne?

Mies 1

Nainen 2

2. Syntymävuotenne? 19 _____

3. Oletteko tällä hetkellä...

Rengastakaa vain yksi vaihtoehto.

naimaton 1

eronnut 5

avioliitossa 2

leski 6

avoliitossa 3

muu 7

asumuserossa 4

4. Asutteko nykyisin yhdessä puolison tai vakituisen elämänkumppanin kanssa?

Kyllä ..... 1 Jos kyllä ➔ **4b.** Olen asunut hänen kanssaan vuodesta _____

Ei 2

5. Kuinka monta henkilöä kotitaloudessanne asuu? Yhteensä: _____ henkilöä

6. Heistä on 18-vuotiaita tai sitä vanhempia aikuisia _____ henkilöä

7. Heistä on 7-17-vuotiaita lapsia tai nuoria _____ henkilöä

8. Heistä on 6-vuotiaita tai sitä nuorempia lapsia _____ henkilöä

9. Kotitaloudessa asuvien alle 18-vuotiaiden lasten syntymävuodet:

_____

**10. Koulutuksenne ja
jos olette tällä hetkellä avo- tai avioliitossa, puolisonne koulutus?**

Rengastakaa vain yksi vaihtoehto molemmilta numerosarakkeilta.

	Itse	Puoliso
Vielä koulussa (peruskoulu, lukio, ammattikoulu tai -kurssi, opisto)	1	1
Kansakoulu	2	2
Peruskoulu	3	3
Ammattikoulu tai -kurssi	4	4
Lukio tai ylioppilas	5	5
Opistotason ammatillinen koulutus	6	6
Ammattikorkeakoulu	7	7
Korkeakoulu, alemman asteen tutkinto	8	8
Korkeakoulu, ylemmän asteen tutkinto	9	9

11. Kuinka monta vuotta olette käynyt koulua tai opiskellut kaiken kaikkiaan (mukaan lukien mahdolliset yliopisto-opinnot ja pois lukien työharjoittelut)?

_____ vuotta ☐ Opiskelen vielä peruskoulussa, lukiossa tai alemman asteen ammattitutkintoa
☐ Opiskelen vielä ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa

12. Mikä seuraavista vaihtoehdoista sopii Teidän elämäntilanteeseen ja jos olette tällä hetkellä avo- tai avioliitossa, puolisonne elämäntilanteeseen?

Rengastakaa sopivin vaihtoehto.

	Itse	Puoliso
Kokopäivätyössä (yli 35 tuntia viikossa).....	1	1
Puolipäivätyössä (15- 34 tuntia viikossa)	2	2
Osa-aikatyössä (alle 15 tuntia viikossa).....	3	3
Avustava perheenjäsen perheyrityksessä.....	4	4
Työtön.....	5	5
Opiskelija tai koululainen	6	6
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella.....	7	7
Eläkkeellä muusta syystä	8	8
Hoitaa kotitaloutta	9	9
Varusmies- tai siviilipalveluksessa	10	10
Vanhempainlomalla	11	11

13. Mikä on Teidän nykyinen tai viimeisin ammattinne tai ammatti, jota opiskelette parhaillaan? Jos olette tällä hetkellä avo- tai avioliitossa, niin mikä on puolisonne nykyinen tai viimeisin ammatti tai ammatti, jota puolisonne opiskelee parhaillaan?

Kirjoittakaa ammatti mahdollisimman tarkasti.

Itse

Puoliso

14. Missä elinkeinossa tai millä toimialalla työskentelette tai viimeksi työskentelitte? Jos olette tällä hetkellä avo- tai avioliitossa, niin missä elinkeinossa tai millä toimialalla puolisonne työskentelee tai viimeksi työskenteli?

Rengastakaa sopiva toimiala.

	Itse	Puoliso
Maa- , metsä-, riista- tai kalatalous	1	1
Mineraalien kaivu.....	2	2
Teollisuus	3	3
Sähkö- , kaasu- tai vesihuolto	4	4
Rakentaminen	5	5
Vähittäis- ja tukkukauppa tai korjaamotoiminta	6	6
Majoitus- tai ravitsemistoiminta	7	7
Kuljetus, varastointi tai tietoliikenne	8	8
Rahoitus- tai vakuutustoiminta	9	9
Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut tai liike-elämän ja yritysten palvelut ..	10	10
Julkinen hallinto, maanpuolustus tai pakollinen sosiaalivakuutus.....	11	11
Koulutus.....	12	12
Terveystieteiden- tai sosiaalipalvelut	13	13
Muut yhteiskunnalliset tai henkilökohtaiset palvelut.....	14	14
Yksityiset kotitaloudet	15	15
Kansainväliset järjestöt tai ulkomaiset edustustot.....	16	16
Joku muu	17	17

15. Mikä on säännöllinen viikoittainen työaika keskimäärin? _____ tuntia

16. Mikä on puolisonne säännöllinen viikoittainen työaika keskimäärin?
Vastatkaa vain silloin, jos puoliso käy ansiotyössä. _____ tuntia

17. Mikä on ammattiasemanne? (Tai viimeisin ammattiasema, jos ette ole työssä.)
Rengastakaa sopivin vaihtoehto.

- Palkansaaja 1
 Maatalousyrittäjä ..... 2 → 17b. Jos työntekijöitä,
 Muu yrittäjä ..... 3 → niin kuinka monta? _____ työntekijää

18. Onko Teillä nykyisessä työssänne alaisia (tai työntekijöitä), siis sellaisia, jotka ovat vastuussa työstään suoraan teille? Jos ette ole työssä, vastatkaa viimeisimmän työnne mukaan.

- Kyllä 1
 Ei 2
 En osaa sanoa 9

19. Onko työnantajanne valtio, kunta, valtionyritys vai yksityinen?
Jos olette tällä hetkellä avo- tai avioliitossa, niin onko puolisonne työnantaja valtio, kunta, valtionyritys vai yksityinen?

Jos ette ole työssä tai puolisonne ei ole työssä, vastatkaa viimeisimmän työsuhteen mukaan.

	Oma työnantaja	Puolison työnantaja
Valtio	1	1
Kunta tai kuntainliitto	2	2
Julkinen yritys	3	3
Yksityinen (tai oma) yritys	4	4
Muu työnantaja	5	5
En osaa sanoa	9	9

20. Oletteko jonkin ammattiliiton jäsen?

- Olen tällä hetkellä jäsen 1
 Olen ollut jäsen, en ole enää 2
 En ole koskaan ollut jäsen 3

21. Kävittekö äänestämässä viimeksi toimitetuissa eduskuntavaaleissa vuonna 2003?
Rengastakaa sopivin vaihtoehto.

- Kyllä 1
 En 2
 Minulla ei ollut äänioikeutta 3

22. Jos eduskuntavaalit järjestettäisiin nyt, niin minkä puolueen tai muun ryhmittymän ehdokasta äänestäisitte?

Rengastakaa sopivin vaihtoehto.

Suomen sosialidemokraattinen puolue (SDP)...	1
Suomen keskusta (Kesk)	2
Kansallinen kokoomus (Kok).....	3
Vasemmistoliitto (Vas).....	4
Ruotsalainen kansanpuolue (RKP)	5
Vihreä liitto (Vihr)	6
Kristillisdemokraatit.....	7
Perussuomalaiset (PS).....	8
Remonttiryhmä (Rem)	9
Jokin muu puolue tai ryhmittymä.....	10
<i>En äänestäisi</i>	11
<i>En osaa sanoa</i>	12
<i>En halua sanoa</i>	13

---

23. Kuulutteko johonkin kirkkoon tai uskonnolliseen yhteisöön?

Rengastakaa sopivin vaihtoehto.

Evangelis-luterilaiseen kirkkoon	1
Ortodoksiseen kirkkoon	2
Muuhun kristilliseen kirkkoon tai yhteisöön	3
Muuhun uskonnolliseen yhteisöön	4
<i>En kuulu kirkkoon tai muuhun uskonnol- liseen yhteisöön</i>	5

---

24. Kuinka usein osallistutte jumalanpalveluksiin, kirkollisiin toimituksiin tai hengellisiin tilaisuuksiin?

Rengastakaa sopivin vaihtoehto.

Useamman kerran viikossa	1
Kerran viikossa	2
Kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa	3
Kerran kuukaudessa	4
Useamman kerran vuodessa	5
Kerran vuodessa	6
Harvemmin	7
<i>En koskaan</i>	8
<i>En halua sanoa</i>	9
<i>En tiedä</i>	10

---

25. Kuinka suuret ovat keskimäärin kotitaloutenne yhteenlasketut kuukausitulot veroja vähentämättä (= bruttotulot) mukaan laskien veronalaiset sosiaali-tuudet?

_____ euroa kuukaudessa

---

26. Kuinka suuret ovat keskimääräiset omat kuukausitulonne veroja vähentämättä (= bruttotulot)?

_____ euroa kuukaudessa

27. Yhteiskunnassamme on erilaisia luokkia. Toiset yhteiskuntaluokat ovat ylempiä ja toiset alempia. Mihin sijoittaisitte itsenne seuraavalla yhteiskunnallista asemaanne kuvaavalla asteikolla, jossa 10 kuvaa sijoittumista ylimpään ja 1 sijoittumista alimpaan luokkaan?

ympyröikää ainoastaan yksi numero

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alin luokka									Ylin luokka

28. Asuttko...

- suuren tai suurehkon kaupungin keskustassa 1
 suuren tai suurehkon kaupungin esikaupunkialueella
 tai lähiössä..... 2
 muussa kaupungissa..... 3
 maaseutupaikkakunnan kylässä tai taajamassa 4
 maaseudun haja-asutusalueella?..... 5

Seuraavaksi kysymyksiä kansalaisuutta koskien.

29. On monia eri mielipiteitä siitä, mitä kunnon kansalaiselta edellytetään. Mikä seuraavista asioista on Teille henkilökohtaisesti tärkeää asteikolla, jossa 1 tarkoittaa ei lainkaan tärkeää ja 7 erittäin tärkeää?

Kuinka tärkeää on:

Rengastakaa jokaiselta riviltä yksi vaihtoehto.

	Ei lainkaan tärkeää						Erittäin tärkeää	En osaa sanoa
a) Äänestää aina vaaleissa.....	1	2	3	4	5	6	7	8
b) Ettei koskaan syöllisty verovilppiin.....	1	2	3	4	5	6	7	8
c) Noudattaa aina lakeja ja säännöksiä.....	1	2	3	4	5	6	7	8
d) Tarkkailla hallituksen toimia.....	1	2	3	4	5	6	7	8
e) Toimia aktiivisesti poliittisissa ja yhteiskunnallisissa järjestöissä.....	1	2	3	4	5	6	7	8
f) Yrittää ymmärtää eri mieltä olevien näkökantoja	1	2	3	4	5	6	7	8
g) Valita tuotteita poliittisin, eettisin tai ympäristönsuojelullisin perustein, vaikka ne maksaisivat vähän enemmän	1	2	3	4	5	6	7	8
h) Auttaa itseään huonomassa asemassa olevia ihmisiä Suomessa	1	2	3	4	5	6	7	8
i) Auttaa itseään huonommassa asemassa olevia ihmisiä muissa maissa	1	2	3	4	5	6	7	8
j) Olla valmis astumaan asepalvelukseen tarvittaessa.....	1	2	3	4	5	6	7	8

ERILAISET RYHMÄT YHTEISKUNNASSA:**30. Pitäisikö uskonnollisten ääriryhmien julkiset kokoontumiset sallia?**

pitäisi ehdottomasti sallia	1
pitäisi ehkä sallia	2
pitäisi ehkä kieltää	3
pitäisi ehdottomasti kieltää	4
en osaa sanoa	8

31. Pitäisikö julkiset kokoontumiset sallia sellaisille ryhmille, jotka haluavat kaataa maan hallituksen väkivalloin?

pitäisi ehdottomasti sallia	1
pitäisi ehkä sallia	2
pitäisi ehkä kieltää	3
pitäisi ehdottomasti kieltää	4
en osaa sanoa	8

32. Pitäisikö johonkin rotuun tai etniseen ryhmään ennakkoluuloisesti suhtautuvien ihmisten julkiset kokoontumiset sallia?

pitäisi ehdottomasti sallia	1
pitäisi ehkä sallia	2
pitäisi ehkä kieltää	3
pitäisi ehdottomasti kieltää	4
en osaa sanoa	8

YHTEISKUNNALLINEN OSALLISTUMINEN:**33. Seuraavassa on lueteltu erilaisia poliittisen ja yhteiskunnallisen osallistumisen muotoja. Merkitkää kunkin kohdalla, oletteko tehnyt tai aiotteko tehdä seuraavia asioita:**

Rengastakaa jokaiselta riviltä yksi vaihtoehto.

	Olen tehnyt viimeisen vuoden aikana	Olen tehnyt joskus aiemmin	En ole tehnyt, mutta saatan tehdä	En ole tehnyt, enkä aio koskaan tehdä	En osaa sanoa
a) Allekirjoittanut vetoomuksen	1	2	3	4	8
b) Boikotoinut tai tarkoituksella ostanut tuotteita poliittisista, eettisistä tai ympäristönsuojelullisista syistä	1	2	3	4	8
c) Osallistunut mielenosoitukseen	1	2	3	4	8
d) Osallistunut poliittiseen kokoukseen tai tapahtumaan	1	2	3	4	8
e) Ottanut tai yrittänyt ottaa yhteyttä poliitikkoon tai virkamieheen esittääksenne mielipiteenne	1	2	3	4	8
f) Lahjoittanut tai kerännyt rahaa poliittiseen tai yhteiskunnalliseen toimintaan	1	2	3	4	8
g) Ottanut yhteyttä tiedotusvälineisiin tai esittänyt niissä mielipiteenne	1	2	3	4	8
h) Osallistunut Internetissä poliittiseen keskusteluryhmään	1	2	3	4	8

RYHMÄT JA YHDISTYKSET:

34. Monet ihmiset kuuluvat erilaisiin ryhmiin, järjestöihin tai yhdistyksiin. Merkitkää kunkin ryhmän kohdalla, kuulutko ja osallistutko niiden toimintaan:

Rengastakaa jokaiselta riviltä yksi vaihtoehto.

	Kuulun ja osallistun aktiivisesti	Kuulun, mutta en osallistu aktiivisesti	Kuuluin aiemmin, mutta en enää	En ole koskaan kuullut	En osaa sanoa
a) Poliittinen puolue	1	2	3	4	8
b) Ammattiyhdistys, yrittäjäjärjestö tai muu vastaava yhdistys	1	2	3	4	8
c) Kirkko tai muu uskonnollinen organisaatio	1	2	3	4	8
d) Urheilu-, vapaa-ajan tai kulttuuriryhmä	1	2	3	4	8
e) Jokin muu järjestö tai yhdistys	1	2	3	4	8

DEMOKRAATTISET OIKEUDET:

35. Ihmisten demokraattisista oikeuksista on erilaisia mielipiteitä. Asteikolla 1-7, jossa 1 tarkoittaa ei lainkaan tärkeä ja 7 erittäin tärkeä, kuinka tärkeää mielestänne on, että:

Rengastakaa jokaiselta riviltä yksi vaihtoehto.

	Ei lainkaan tärkeää	1	2	3	4	5	6	7	En osaa sanoa
a) Kaikilla kansalaisilla on riittävä elintaso	1	2	3	4	5	6	7	8	
b) Julkishallinto ja viranomaiset kunnioittavat ja suojelevat vähemmistöjen oikeuksia	1	2	3	4	5	6	7	8	
c) Julkishallinto ja viranomaiset kohtelevat kaikkia tasapuolisesti yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta	1	2	3	4	5	6	7	8	
d) Poliitikot ottavat kansalaisten mielipiteet huomioon ennen päätöksentekoa	1	2	3	4	5	6	7	8	
e) Kansalaisille annetaan enemmän mahdollisuuksia osallistua julkiseen päätöksentekoon	1	2	3	4	5	6	7	8	
f) Kansalaiset voivat osoittaa kansalaistottelemattomuutta, mikäli he vastustavat hallituksen toimia	1	2	3	4	5	6	7	8	

36. Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Rengastakaa jokaiselta riviltä yksi vaihtoehto.

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
a) Minunlaisillani ihmisillä ei ole mitään sananvaltaa siihen, mitä hallitus tekee	1	2	3	4	5	8
b) En usko hallituksen välittävän, mitä minunlaiseni ihmiset ajattelevat	1	2	3	4	5	8
c) Mielestäni olen melko hyvin perillä tärkeistä ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä Suomessa	1	2	3	4	5	8
d) Mielestäni useimmat suomalaiset ovat minua paremmin perillä politiikasta ja hallituksen toiminnasta	1	2	3	4	5	8

**OLETETAAN, ETTÄ EDUSKUNTA SUUNNITTELEE SÄÄTÄVÄNSÄ LAIN, JOTA PIDÄTTE
EPÄOIKEUDENMUKAISENA TAI VAHINGOLLISENA.**

37. Kuinka todennäköistä tällaisessa tilanteessa olisi, että kykenisitte tekemään asialle jotain yksin tai yhdessä muiden kanssa?

Erittäin todennäköistä	1
Melko todennäköistä	2
Ei kovin todennäköistä	3
Ei lainkaan todennäköistä	4
En osaa sanoa	8

38. Jos yrittäisitte vaikuttaa asiaan, kuinka todennäköistä olisi, että eduskunnassa kiinnitettäisiin vakavasti huomiota vaatimuksiinne?

Erittäin todennäköistä	1
Melko todennäköistä	2
Ei kovin todennäköistä	3
Ei lainkaan todennäköistä	4
En osaa sanoa	8

39. Kuinka kiinnostunut olette politiikasta henkilökohtaisesti?

Erittäin kiinnostunut.....	1
Melko kiinnostunut	2
En kovin kiinnostunut	3
En lainkaan kiinnostunut	4
En osaa sanoa	8

40. Missä määrin olette samaa tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Rengastakaa molemmilta riveiltä yksi vaihtoehto.

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
a) Voimme enimmäkseen luottaa siihen, että hallitus tekee oikeita ratkaisuja	1	2	3	4	5	8
b) Useimmat poliitikot ovat mukana politiikassa vain hyötyäkseen siitä henkilökohtaisesti	1	2	3	4	5	8

41. Jos ihmisillä olisi mahdollisuus käyttää Teitä hyväkseen, kuinka usein luulisitte heidän tekevän niin tai kuinka usein he yrittäisivät olla reiluja?

Yrittäisivät lähes aina käyttää hyväkseen	1
Yrittäisivät enimmäkseen käyttää hyväkseen	2
Yrittäisivät enimmäkseen olla reiluja.....	3
Yrittäisivät lähes aina olla reiluja.....	4
En osaa sanoa	8

42. Sanoisitteko, että ihmisiin voi yleensä luottaa vai että yleensä kannattaa pitää varansa muiden ihmisten kanssa?

Ihmisiin voi lähes aina luottaa	1
Useimmiten ihmisiin voi luottaa.....	2
Useimmiten kannattaa pitää varansa muiden ihmisten kanssa	3
Lähes aina kannattaa pitää varansa muiden ihmisten kanssa	4
En osaa sanoa	8

---

43. Tavatessanne ystäviäanne, sukulaisianne tai työtovereitanne, kuinka usein keskustelte heidän kanssaan politiikasta?

usein.....	1
joskus.....	2
harvoin	3
en koskaan.....	4
en osaa sanoa	8

---

44. Kun Teillä on varma mielipide politiikasta, kuinka usein suostuttelette ystäviäanne, sukulaisianne tai työtovereitanne samalle kannalle?

usein.....	1
joskus.....	2
harvoin	3
en koskaan.....	4
en osaa sanoa	8

KANSAINVÄLISET KYSYMYKSET:

45. Ajatellessanne Yhdistyneitä Kansakuntia (YK), mikä seuraavista vaihtoehdoista on lähinnä omaa näkemystänne?

YK:lla on liian paljon valtaa	1
YK:lla on sopivasti valtaa.....	2
YK:lla on liian vähän valtaa.....	3
En tiedä mikä YK on	4
En osaa sanoa	8

---

46. Kumpi seuraavista väittämistä on lähempänä omaa mielipidettänne?

Kansainvälisissä organisaatioissa päätöksenteko tulisi jättää kansallisten hallitusten edustajille.....	1
Kansainvälisissä organisaatioissa kansalaisjärjestöjen tulisi osallistua päätöksentekoprosessiin	2
En osaa sanoa	8

47. Kumpi seuraavista vaihtoehtoista on lähempänä omaa näkemystänne?

Jos joku maa selkeästi rikkoo ihmisoikeuksia, YK:n tulisi puuttua asiaan	1
Vaikka jossain maassa rikottaisiin vakavasti ihmisoikeuksia, maan itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa eikä YK:n tule puuttua asiaan.....	2
En tiedä mikä YK on	3
En osaa sanoa	8

SUOMALAINEN POLITIIKKA:

48. Mitä mieltä olette seuraavista suomalaista politiikkaa koskevista väittämistä?

Rengastakaa jokaiselta riviltä yksi vaihtoehto.

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
a) Puolueet rohkaisevat ihmisiä olemaan aktiivisia politiikassa	1	2	3	4	5	8
b) Puolueet eivät tarjoa äänestäjille todellisia poliittisia vaihtoehtoja	1	2	3	4	5	8
c) Kansanäänestykset ovat hyvä keino ratkaista tärkeitä poliittisia kysymyksiä.....	1	2	3	4	5	8

---

49. Kuinka rehellisinä piditte ääntenlaskentaa ja vaalitulosten raportointia Suomen edellisissä eduskuntavaaleissa?

Erittäin rehellisinä.....	1
Melko rehellisinä	2
En rehellisinä enkä epärehellisinä	3
Melko epärehellisinä	4
Erittäin epärehellisinä.....	5
En osaa sanoa	8

---

50. Kuinka tasapuoliset eri ehdokkaiden ja puolueiden kampanjointimahdollisuudet mielestänne olivat Suomen edellisissä eduskuntavaaleissa?

Erittäin tasapuoliset.....	1
Melko tasapuoliset	2
Eivät tasapuoliset eivätkä epätasapuoliset	3
Melko epätasapuoliset	4
Erittäin epätasapuoliset.....	5
En osaa sanoa	8

---

51. Kuinka sitoutuneita Suomen julkisella sektorilla ollaan palvelemaan kansalaisia?

Erittäin sitoutuneita	1
Melko sitoutuneita	2
Ei kovin sitoutuneita	3
Ei lainkaan sitoutuneita	4
En osaa sanoa	8

---

52. Kun Suomen julkisella sektorilla tehdään vakavia virheitä, kuinka todennäköistä virheiden korjaaminen on?

Erittäin todennäköistä	1
Melko todennäköistä	2
Ei kovin todennäköistä	3
Ei lainkaan todennäköistä	4
En osaa sanoa	8

53. Kuinka yleistä korruptio mielestänne on Suomen julkisella sektorilla?

Aniharvat ovat syylistyneet korruptioon	1
Harvat ovat syylistyneet korruptioon	2
Melko monet ovat syylistyneet korruptioon	3
Monet ovat syylistyneet korruptioon	4
Lähes kaikki ovat syylistyneet korruptioon	5
En osaa sanoa	8

DEMOKRATIAN TOIMIVUUS:

54. Arvioikaa demokratian toimivuutta asteikolla 0-10, jossa 0 tarkoittaa erittäin huonoa ja 10 erittäin hyvää toimivuutta.

Rengastakaa jokaiselta riviltä ainoastaan yksi vaihtoehto.

		Erittäin huonosti										Erittäin hyvin	En osaa sanoa
a)	Kuinka hyvin demokratia toimii Suomessa tällä hetkellä?.....	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
b)	Entä 10 vuotta sitten, kuinka hyvin demokratia toimi Suomessa tuolloin?	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
c)	Entä 10 vuoden kuluttua, miten arvelette demokratian toimivan Suomessa silloin?.....	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

55. Kumpi seuraavista Suomen poliittista järjestelmää koskevista näkemyksistä on lähempänä omaa kantaanne?

Hallituksen ei pidä missään olosuhteissa rajoittaa demokraattisia oikeuksia	1
Hallituksen pitää tarvittaessa rajoittaa demokraattisia oikeuksia	2
En osaa sanoa	8

56. Kuinka usein Te itse keskimäärin:

	Joka päivä	3-4 päivänä viikossa	1-2 päivänä viikossa	Harvemmin kuin 1-2 päivänä viikossa	En koskaan	En osaa sanoa
a) Luette politiikkaa koskevia juttuja sanomalehdestä	1	2	3	4	5	8
b) Katsotte politiikkaa koskevia uutisia televisiosta	1	2	3	4	5	8
c) Kuuntelette politiikkaa koskevia uutisia radiosta	1	2	3	4	5	8
d) Käytätte Internetiä poliittisten uutisten seuraamiseksi tai poliittisen tiedon hankkimiseksi	1	2	3	4	5	8

Kiitoksia vaivannäöstänne!

